India magyar szemmel. Magyar utazók Indiában – kiállítás

2013/10/01 - 2014/02/01

BAKTAY ERVIN

KIRÁLYFIAK FÖLDJÉN

FRANKLIN-TÁRSULAT

[1]„Indiában sokan még ma is a mesék országát látják. Az útleírások a legtöbb művelt emberbe már ifjúságában beoltották a vágyódást India tündérországa után.” (Baktay Ervin) Tárlatunk a XVI. század közepétől az 1940-es évek elejéig nyújt válogatást a magyar India-utazók útleírásaiból, színes riportjaiból és művészi alkotásaiból.

117554

ÖT VILÁGRÉSZEN KERESZTÜL

IRTA:
SEBŐK IMRE dr.

BUDAPEST
A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA

[2]„Indiában sokan még ma is a mesék országát látják. Az útleírások a legtöbb művelt emberbe már ifjúságában beoltották a vágyódást India tündérországa után. De csak keveseknek jut osztályrészül, hogy el is érhessék vágyuk teljesültét” – ezekkel a szavakkal kezdődik Baktay Ervin India című munkája, melyet röviddel Indiából való hazatérése után, 1932-ben jelentetett meg.

Több utazó valóban azt írta könyve bevezetőjében, hogy gyermekkori álma vált valóra, amikor eljutott Indiába, és voltak, akik korábbi olvasmányélményeik hatására indultak felfedezőútra. Hiszen a maga számára mindenki újból és újból felfedezte Indiát, mindenekelőtt az ország egzotikumát, amire az útleírások címe is utal. A rejtelmes, titokzatos Keletről, mesés, ezerarcú, napsütéses Indiáról, a csodák országáról szóltak a művek, és szólnak ma is. Az egzotikus felszín mögötti Indiát meglátni és megérteni azonban nem mindenkinek sikerült, az úti beszámolókban gyakran találkozunk olyan közhelyekkel, amelyek a nyugatról érkező, a nyugati kultúra felől közelítő szerzők meglepetését, vagy megdöbbenését fejezik ki a számukra gyökeresen más kultúrával, életmóddal szemben.

Balázs Ferenc, unitárius lelkész és költő szerint ahhoz, hogy az igazi Indiához eljusson, a nyugati ember által épített kapun kellett belépnie. Baktay Ervint a keleti kultúra és világnézet terén évekig folytatott komoly előtanulmányai segítették a „falakon belüli” megismeréshez, valamint a szerencsés körülményeken kívül a személyes összeköttetései is. India alapos ismeretéhez szerinte elsősorban időre van szüksége az utazónak, de a helyes

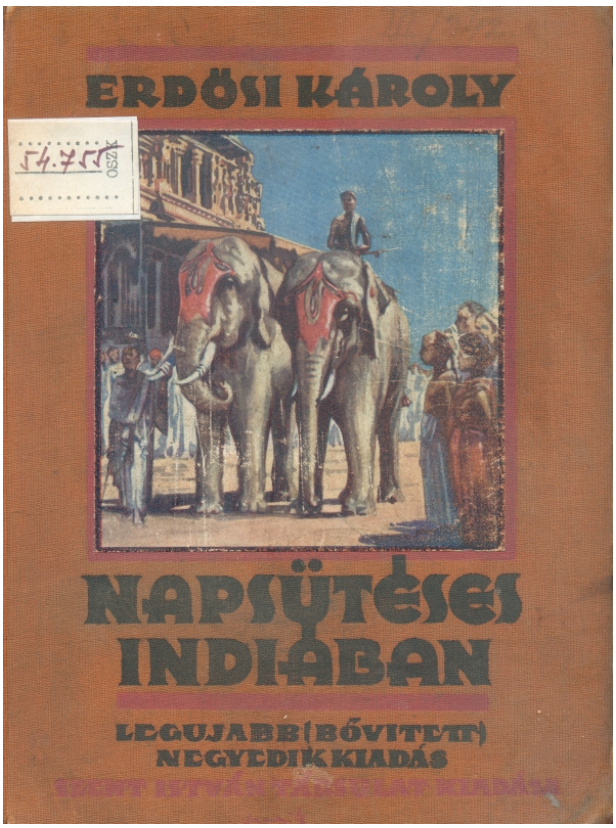

[3] tapasztalatszerzéshez ezenkívül fontos az is, hogy minden népréteggel érintkezzen az ember, és ne csak a felsőbb körökben forgolódjon. Az utazók egy része Indiában csodálattal adózott a britek kormányzati módszereinek, amiben a nyugati gyakorlat felsőbbségét látták beigazolódni. Az Indiához nagyobb empátiával közelítő utazók viszont a keleti kultúra értékeire hívták fel a nyugat figyelmét. Baktay Ervin „Kelet és Nyugat” címmel indította útjára a Magyar Keleti Társaság folyóiratát [4], azzal a céllal, hogy „megbízható útmutató legyen a Kelet világnézeteinek, kultúráinak, vallásainak, bölcseleteinek, művészetének, irodalmának, fejlődési útjainak – röviden: egész életének – területén”.

Az első magyar India-utazó, a XVI. században élt Raszinyai Huszti György még nem önszántából, hanem a török flotta kötelékében lépett India földjére, és írta le Diu várának ostromát. Az 1700-as években arra járó Krausz Jakab sem saját elhatározásából került ilyen távolra hazájától, hanem a Kelet-Indiai Társaság toborzói tették fel egy Batáviába tartó vitorlás gályára. Az őket követő utazók azonban már saját elhatározásból, konkrét tervekkel, vagy csak álmaikat követve indultak „a mesék országába”, Indiába. M

[5]ásként közelített, mást keresett és mást látott meg Indiából a filológus, és mást a természettudós, mást a művész vagy a műgyűjtő, a teológus, vagy egy vadász, és megint mást az alkalmi utazó. Voltak, akik hosszú időt, több évet töltöttek Indiában, mint Baktay Ervin, vagy Germanus Gyuláék, és voltak, akik életük végéig ott is maradtak, mint Kőrösi Csoma Sándor, Brunner Erzsébet és édesanyja Sass Brunner Erzsébet festőművészek, vagy Fábri Károly Lajos nyelvész, művészettörténész és Schwaiger Imre műgyűjtő. Kiállításunk a XVI. század közepétől az 1940-es évek elejéig nyújt válogatást a magyar India-utazók útleírásaiból, színes riportjaiból, és művészi alkotásaiból.

A kiállítás megtekinthető 2013. október 1-től 2014. február 1-ig a VII. szinten lévő katalógustérben a könyvtár nyitvatartási idejében. A belépőjegy ára 400 Ft, beiratkozott olvasóink számára ingyenes.

2013/09/26 - 10:22

Forrás webcím: https://oszk.hu/kiallitasok/magyar-utazok

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/magy-utaz-baktay.jpg
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/magy-utaz-sebok.jpg
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/magy-utaz-erdosi.jpg
[4] http://nektar.oszk.hu/hu/manifestation/966127
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/magy-utaz-biberauer.jpg
[6] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2013